

30.1.2023

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönnö 15.12.2022

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettuja luonnonpuistoja, kansallispuistoja ja eräitä luonnonsuojelualueita koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) toteaa asiasta lausuntonaan seuraavaa:

Metsästys Nuuksion kansallispuistossa

Nuuksion kansallispuistosta annetun lain (118/1994) uuden 2 a §:n mukaan Nuuksion kansallispuistoon ei sovellettaisi uuden luonnonsuojelulain (9/2023) 50 §:n 1 momentin 10 kohdan mukaista hirven ja valkohäntäkauriin ajoa koskevaa poikkeusta. Hallituksen esityksen (HE 270/2022 vp) säännöskohtaisten perustelujen mukaan syynä tähän ovat kansallispuiston erittäin korkeat vuosittaiset kävijämäärät (vuosina 2021 ja 2022 yli 300 000 kävijää). Uuden luonnonsuojelulain 51 §:n 1 momentin 3 kohdan mukainen luvanvarainen poikkeus koskisi esityksen mukaan kuitenkin myös Nuuksiota: lainkohdan mukaan kansallispuistossa saa Metsähallituksen luvalla poistaa sellaisia riistaeläinlajien yksilöitä, jotka aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai uhkaavat aiheuttaa omaisuudelle merkittävää taloudellista vahinkoa. Hallituksen esityksen (HE 270/2022 vp, s. 15) mukaan tämä koskisi myös luonnonsuojelualan ulkopuolisia tarpeita, esimerkiksi hirvieläinten liikenteelle aiheuttamien vahinkojen torjumista. Metsästystä ja hirvieläinten ajoa koskevat säännökset pysyisivät siis samansisältöisinä kuin voimassa olevassa lainsäädännössäkin.

ELY-keskus toteaa, että Nuuksion kansallispuistoa ympäröivillä vilkkailla maanteilla tapahtuu merkittävä määrä hirvieläinonnettomuuksia. Alue rajautuu maantieverkoston osalta valtateihin 1 ja 25, kantatiehen 50 (Kehä III) sekä seututiehen 120 (Vihdintie). Vuotuinen hirvieläinkolarimäärä kansallispuiston arvioidulla vaikutusalueella on viime vuosina ollut noin 110. Etenkin valkohäntä- ja metsäkaurisonnettomuuksien tiheys on huomattavasti korkeampi kuin

Suomessa keskimäärin. On ilmeistä, että jos hirvieläinkannat kasvavat nykyisestä eikä onnettomuuksia estäviä lisätoimia toteuteta, niin myös onnettomuudet lisääntyvät.

Nuuksiota ympäröivän alueen osalta on jo tehty tienpidon toimenpiteitä, mm. riista-aidan täydentäminen valtatie 1:llä Veikkola–Palojärvi-välillä sekä nopeusrajoitusten tarkistukset Vihdintiellä. Uudenmaan maantieverkoston hivistä ja kauriista varoittavat merkit ovat ajan tasalla ja niitä tarkistetaan lähitulevaisuudessa. Selkein turvallisuutta lisäävä toimenpide tieympäristön osalta on ekologisen viheryhteyden varmistaminen rakentamalla vihersilta valtatielle 1 Korisuonmäen kohdalle (nyt riista-aitaan on pitänyt jättää aukot) sekä vihersillan suunnittelu ja rakentaminen myös samassa kohdassa moottoritien välittömään läheisyyteen suunnitellun ESA-radan yli. Lisäksi uuden ekologisen yhteyden (vihersillat) toteuttamisen mahdollisuuksia valtatie 1:n ja ESA-radan linjauksen kohdalla Veikkolan ja Kolmperän välillä olisi syytä edistää. Yksi tärkeimmistä hirvieläinonnettomuuksia estävistä toimista on kuitenkin kantojen säätely metsästämyllä. Liikenne- ja viestintäministeriön laatimassa liikenneturvallisuusstrategiassa 2022–2026 toimenpiteenä nro 75 on esitetty, että hirvieläinkantojen säätelyssä otetaan huomioon tieliikenteen hirvieläinvahinkojen säilyminen kohtuullisella tasolla. Toimenpiteen toteuttaminen edellyttää ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hirvieläinten metsästyksen mahdollistamista riittävässä laajuudessa.

Nuuksion kansallispuiston osalta asiaan liittyy Helsingin kaupungin ja Metsähallituksen selvitys mahdollisuuksista liittää Nuuksion kansallispuiston läheisyydessä sijaitsevia Helsingin kaupungin omistamia virkistysalueita (Luukki, Vaakkoi, Salmi, Karjakaivo ja Pirttimäki) osaksi Nuuksion kansallispuistoa. ELY-keskus pitää Nuuksion kansallispuiston mahdollista laajentamista myönteisenä ja luonnonsuojelulaissa asetettuja tavoitteita merkittävällä tavalla toteuttavana. Mahdollinen laajentaminen kuitenkin lisäisi kansallispuiston pinta-alaa merkittävästi alueella, jolla on edellä mainittuja vilkkaita maanteitä. Kansallispuistoon mahdollisesti liitettävillä alueilla tulisivat käyttöön ne rauhoitussäännökset, joista nyt päätetään. Kansallispuistoa koskevan säädöksen päivittäminen tai kansallispuiston mahdollinen tuleva laajentaminen eivät saa johtaa siihen, että mahdollisuus liikenneturvallisuuden näkökulmasta tarpeelliseen hirvieläinkantojen säätelyyn heikkenee. Lakiehdotuksen vaikutuksia hirvieläinkantojen säätelymahdollisuuksiin ja liikenneturvallisuuteen ei ole hallituksen esityksessä arvioitu.

ELY-keskus korostaa, että on tärkeää sovittaa yhteen Nuuksion kansallispuiston eri käyttötarpeet, joista yleinen virkistyskäyttö on painoarvoltaan merkittävä. Hirvieläinkantojen säätely tulee toteuttaa siten, ettei siitä aiheudu haittaa tai vaaraa alueen runsaalle virkistyskäytölle. Aluetta hallinnoivan viranomaisen myöntämään lupaan

perustuva menettely mahdollistaisi todennäköisesti jatkossakin suunnitelmallisen ja alueen muut käyttömuodot huomioivan tavan säädellä hirvieläinkantoja liikenneturvallisuuden edellyttämällä tavalla.

Tarkennuksia Karkalin luonnonpuistoa ja Tammisaaren saariston kansallispuistoa koskeviin säädöksiin

Karkalin luonnonpuistosta annetun lain (432/1964) uudessa 2 a §:ssä viitataan uuden luonnonsuojelulain 50 §:n 1 momentin 5 kohtaan, jonka mukaan alueella saa kalastaa kalastuslain (379/2015) 7 §:ssä säädettyjen yleiskalastusoikeuksien mukaisesti, sekä 8 kohtaan, joka sallii merenkulun turvalaitteiden ja vesistön kulkuväylien kunnostamisen. ELY-keskus toteaa, että Karkalin luonnonpuistoon ei kuulu ainuttakaan vesistöä, joten nämä viittaukset ovat tarpeettomia.

Tammisaaren saariston kansallispuistosta annetun lain (485/1989) uudessa 1 c §:ssä säädetään kansallispuiston neuvottelukunnasta, jossa tulee olla mm. "asianomaisten kuntien" edustus. ELY-keskus huomauttaa, että Tammisaaren saariston kansallispuisto sijaitsee yhden kunnan alueella, jolloin sanamuodon pitäisi olla yksikössä.

Asian on esitellyt lakimies Tomi Laukka ja ratkaissut ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen johtaja Satu Pääkkönen. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja KEHA/19272/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/19272/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Laukka Tomi 30.01.2023 10:20

Ratkaisija Pääkkönen Satu 30.01.2023 11:03